

СВІТ МАЛОГО УКРАЇНЦЯ

Марія ЧУМАРНА

ЗЕРНЯТКО

Читанка–помічниця

**Додаток до підручників
з літературного читання**

2 КЛАС

У двох частинах

Частина II

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН

УДК 821.161.2(075.2)
ББК 81.2Укр я71
Ч-90

Серію засновано 2006 року
Художник Віра Чипурко

Рекомендовано до друку Науково-методичною радою Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка
(протокол №7 від 13.03.2013 р.)

Чумарна М.І.

Ч-90 Зернятко : Читанка-помічниця : додаток до підручників з літературного читання. 2 кл. : у 2-х ч. : Ч. П / М.І. Чумарна. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан. — 2023. — 128 с. — (Світ малого українця).

ISBN 978-966-10-6998-4

Ця читанка запрошує другокласників у мандрівку від осені до зими через відкриття таємниць природи та свого власного світу — світу малого українця.

Посібник відповідає новій навчальній програмі Міністерства освіти та науки України та чинним підручникам “Літературне читання. 2 кл.” (авт. Савченко О.Я.), “Літературне читання. 2 кл.” (авт. Науменко В.О.).

УДК 821.161.2(075.2)

ББК 81.2Укр я71

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ:

Прочитай виразно

Запитання та завдання

Словникова робота

Увага!

Завдання творчого характеру

Завдання підвищеної складності

Робота в парах (або групах)

Пограємося

Прислів'я та приказки, скоромовки, загадки

Робота з малюнками

РІЗДВЯНІ ВІЗЕРУНКИ

КОЛЯДА

Дуже давно Колядою називали сонце, бо воно по небу колом іде. Тепер коляда, колядка — це різдвяна пісня, що славить велике свято — Різдво Христове.

Колядку співають колядники — ватага дітей чи дорослих, котрі заходять у хату, посівають і віншують господаря, господиню та їхніх діток, прославляють народження світу, нового сонечка та маленького Сина Божого.

Часто ці ватаги розігрують виставу про те, як в убогій печері, на сіні серед ягнят народилось маленьке Дитятко, яке навчило всіх людей жити в мирі і любові. Така вистава називається в Україні «вертеп», бо так називали печеру.

ДОБРИЙ ВЕЧІР

Колядка

Добрий вечір тобі, пане господарю,
радуйся!

Ой радуйся, земле, син Божий
народився!

Застеляйте столи та все килимами,
радуйся!

Ой радуйся, земле, Син Божий
народився!

Бо прийдуть до тебе три празники в гості,
радуйся!

Ой радуйся, земле, Син Божий
народився!..

Колядка — різдвяна пісня.

Чи знаєш ти, які три великі зимові свята відзначають
в Україні?

Розкажи, як святкують Новий рік
і Різдво у твоїй сім'ї.

Придумайте власні віншування,
або продовжіть дане.

Добрий вечір у вашій

Хай усі будуть

З новим роком вас

Щастя, радості

АКРОВІРШІ

Разом ми ішли по колу,

І тепер радієм разом:

Коло крутиться нове!

**Сьогодні вдома — вся сім'я:
Веселі усмішки, розмови.
Ялинку вже прикрасив я —
Тепер до свята всі готові!
Один лиш раз приходиться Рік Новий!**
Марія Чумарна

Намалюй Новий Рік. На кого він схожий?

Чи знаєш ти, що посівати
на Новий рік ходили тільки хлопчики?
Поміркуй, чому.

**Хата мною багата.
Людам брат я і друг.
І коли вже я в хаті —
Буде й пісня навкруг!**

Володимир Лучук

Як називався хліб, який клали на Різдвяному столі: буханець,
калач, коровай, бублик, пампушок?

ЗАГАДКИ

- Лід на річках, сніг на полях,
віхола гуляє. Коли це буває?
(Взимку)
- Біла бабуся білим пір'ям потрусила,
землю дбайливо, як пташку, укрила.
(Зима)

ЩЕДРИК

Щедрий вечір — дуже гарне зимове свято, яке в Україні ласкаво назвали Щедриком. Адже слово «щедрий» означає «добрий», «щирий», «гостинний» — той, що вміє ділитися з людьми своєю радістю, багатством, добротою серця.

На Щедрий вечір готують Багату вечерю і чекають в гості щедрувальниць. Якщо на Новий рік господарів посівають хлопчики — житом і пшеницею, гарними побажаннями, то на Щедрий вечір в гості зі своїми щедрівками ходять дівчата. Вони співають для господарів дому, їхніх синочків та доньок, бажають щедрої долі і багатого врожаю.

ЩЕДРІВКА

Ой сивая тая зозуленька.

Приспів (після кожного рядка):
Щедрий вечір, добрий вечір,
добрим людям на здоров'я!

Усі сади та і облітала.
А в одному та і не бувала.
А в тім саду три тереми.
А в першому — красне сонце.
А в другому — ясен місяць.
А в третьому — дрібні зірки.
Ясен місяць — пан господар.
Красне сонце — жона його.
Дрібні зірки — його дітки.

Пра́зник — свято.

Щедрі́вка — пісня–привітання зі Щедрим вечором. Щедрівку співали дівчата.

Тéрем — чарівний будиночок.

ЩЕДРИК

Щедрик, щедрик, щедрівочка,
прилетіла ластівочка,
стала собі щебетати,
господаря викликати:
— Вийди, вийди, господарю,
подивися на кошару.
Там овечки покотились,
а ягнички народились.
В тебе товар весь хороший,
будеш мати мірку грошей.
Хоч не гроші, то полова,
в тебе жінка чорноброва.
Щедрик, щедрик, щедрівочка,
прилетіла ластівочка.

Спробуй «розмалювати» сонце, місяць і зірки гарними словами: МІСЯЦЬ — який?; СОНЦЕ — яке?; ЗІРКИ — які?

ЗАГАДКИ

- Золоте сховалося, а срібне показалося.
(Сонце і Місяць)
- Іде лісом — не шелестить.
Іде водою — не плюскотить.
(Місяць)

У КОЛІ ДРУЗІВ

ДРУЗЯКИ

Кіт з Рябком були друзяки.
 Котик нишком у собаки
 брав щоразу м'ясо, сало,
 бо котові завжди мало.
 А Рябко зітхав у тузі:
 «Хай бере, на те ми друзі».
 Діти, ви скажіть мені:
 кіт був друг Рябкові? ...

Платон Воронько

Прочитай вірш. Хто для кого був добрим другом?

Спробуй скласти оповідання про kota і Рябка.

Намалюй олівцями або словами портрет свого друга.

Люди спостерігають за звичками тварин, їхньою поведінкою і часто використовують ці спостереження у порівняннях. Чи підходять вони переліченим тваринам? Перестав у потрібному порядку.

Хитрий, як..... **ВОВК**
 Голодний, як..... **ВЕДМІДЬ**
 Полохливий, як..... **ЛИСИЦЯ**
 Вайлуватий, як..... **СОБАКА**
 Брехливий, як..... **ЗАЄЦЬ**
 Лінивий, як..... **КІТ**

КОШЕНЯ

Засмутилось кошеня —
 треба в школу йти щодня.
 І прикинулося вмить,
 що у нього хвіст болить.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби
читати далі, придбайте, будь ласка,
повну версію книги.